

ANNEX 4:
MESURES D'AUTOPROTECCIÓ A LA POBLACIÓ I ALS
ANIMALS DE COMPANYIA O DE GRANJA

a) Introducció

En aquest apartat es reproduïxen models d'instruccions bàsiques per a la població per assegurar la seva autoprotecció.

Aquest annex és de una guia general que ens ha de permetre establir recomanacions als missatges en cas d'emergència, i per donar informació pre-emergència a la població.

*Aquestes mesures han d'estar adaptades a la realitat municipal.

b) Forts aiguats/inundacions/avingudes.

Abans que arribi el període de pluges.

Preparar-se per a una eventual emergència, prenent una sèrie de mesures que ajudaran a pal·liar els efectes d'aquest tipus de riscos:

- Informar i demanar al vostre ajuntament quines zones es poden inundar.
- Tenir preparat el següent material (pot ser d'utilitat):
 - o Un transmissor i piles de recanvi (renovables periòdicament).
 - o Llanternes, espelmes.
 - o Tenir preparada una farmaciola de primers auxilis i aquells medicaments que utilitzen permanentment o esporàdicament tots els membres de la unitat familiar.
 - o A fi d'evitar contaminacions, col·locau tots els productes tòxics - herbicides, insecticides, etc.- fora de l'abast de l'aigua.
- És aconsellable emmagatzemar aigua i aliments, preferentment aquells que no requereixen refrigeració o ser cuinats. Procurar un equip d'emergència per cuinar. Calcular les quantitats d'aliments necessaris per a tres dies.
- Revisar periòdicament el terrat i les baixades d'aigua, i eliminar tota acumulació d'escombraries, fulles, terra, etc., que pugui obstaculitzar el pas de l'aigua cap al clavegueram, la cuneta o s'quia pròxima al vostre habitatge.
- Col·locar fora de l'abast de les aigües els béns i objectes de valor, mobles, documentació personal, etc., i situau-los en els punts més alts de l'habitatge.
- Dins de la unitat familiar tots han de conèixer:
 - o L'altura a la qual està situada el seu habitatge.
 - o Les vies i llocs d'evacuació.
 - o Els punts de concentració.
 - o Els mitjans que s'han d'utilitzar per a l'evacuació.

Durant el període de pluges.

1. Quan es tinguin notícies d'una emergència.

- Estar atents al senyal d'alarma convingut i sintonitzeu l'emissora local (en cas que hi hagi) o la televisió per obtenir informació de l'Institut Meteorològica o de Protecció Civil.
- Adherir-se al canal de comunicació amb la població establert pel ajuntament.
- Utilitzar el telèfon únicament per informar a les autoritats, deixar les línies lliures per als equips de socors.
- Retirar de l'exterior de la casa mobles i objectes que pugin ser arrossegats per les aigües.
- Desconnectar tots els aparells elèctrics. Utilitzar econòmicament queviures i material de calefacció.
- Preparar-se per abandonar l'habitatge i anar al lloc preestablert si es considera que la vida està en perill o així ho ordenen les autoritats competents.

2. Si s'ha d'abandonar l'habitatge, s'ha de:

- Tancar i assegurar les finestres i portes perquè no puguin ser destruïdes per vents forts, objectes volants o escombreries. Tancar la porta o portes d'accés a l'habitatge.
- Allunyar-se de les rieres, dels torrents o de les zones que es puguin inundar.
- No travessar una zona inundada ni a peu ni en cotxe.
- Notificar l'arribada a l'autoritat local i les dades personals (nom, domicili, lloc d'origen i persones que l'acompanyen).
- En arribar a la destinació:
 - o Si us allotjau a un domicili particular, no oblideu ser respectuós amb l'intimitat i costums de la família que us acull. Posar cura en el tracte de tot allò que posin a la vostra disposició.
 - o Si us allotjau en alberg col·lectiu, respectau al màxim les normes socials de convivència i les instruccions que rebeu. Sigueu sempre, en tot cas, solidari amb els altres i teniu cura dels que estiguin a càrrec vostre.
 - o No s'han propagar rumors o informes exagerats dels danys.

3. Què fer després de l'emergència.

- Seguir el consells i instruccions del director/a municipal o provincial de Protecció Civil, respecte a la manera d'ajudar-se o ajudar a la comunitat.
- Efectuar una inspecció prèvia per si hi hagués enfonsament.
- Abstenir-se de beure aigua que no reuneixi totes les garanties higièniques.
- Seguir rigorosament les normes sanitàries i d'higiene en la neteja i alimentació, dictades per l'autoritat corresponent.
- Començar la neteja per les zones altes.
- Ajudar els equips de salvament i neteja en la tasca de retirar escombraries del tram de via pública adjacent al vostre habitatge.

c) Gelades i ones de fred

Abans que arribi l'hivern:

- Preparar el següent material (us pot ser d'utilitat):
 - o Un transmissor i piles de recanvi (renovables periòdicament).
 - o Llanternes, espelmes...
- Revisar les instal·lacions de calefacció.
- Controlar tots aquells punts per on hi hagi possibles entrades d'aire de l'exterior: finestres, portes,...i protegiu-los amb borlet (cinta adhesiva aïllant).

Durant la situació de crisi:

Recomanacions generals en el cas de trobar-se a un habitatge o edifici.

- Escoltar la ràdio i estar atents a la informació meteorològica.
- Seguir les consignes de les autoritats.
- Utilitzar les calefaccions correctament.
- Anar en compte amb els canals d'aigua.
- Si manteniu un rajolí constant en els grifons, evitau que es congelin.
- Desconnectar els aparells elèctrics que no siguin necessaris. Evitau, així, sobrecàrregues elèctriques innecessàries.
- No telefonar, deixeu les línies lliures pels equips de socors.
- Evitar que els membres de la tercera edat surtin al carrer.
- Assegurar portes i finestres, especialment les exteriors.
- Obrir una de les finestres o portes de casa vostra, del costat oposat al que bufi el vent, per equilibrar pressions.
- Guardar tots els objectes que se'n pugui endur el vent com ara veles, cossiols, mobles, etc., ja que poden convertir-se en armes destructives durant el vendaval.
- Si es treballa en un edifici d'oficines, adreçar-se al soterrani o a qualche corredor interior de la planta baixa.

Recomanacions generals en el cas d'haver d'abandonar habitatges o edificis.

- Si bufa vent i fa fred, evitar sortir al carrer, perquè la visibilitat es redueix molt.
- Abrigar-se si heu de passar molt de temps a l'exterior. Dueu algunes peces de roba lleugeres i càlides una damunt l'altra (millor que un sol teixit).
- Protegir-se sobretot la cara i el cap.
- Evitar que l'aire fred us entri directament als pulmons.

Recomanacions generals en cas d'haver d'agafar un vehicle o de trobar-vos dins.

- Evitar agafar el vostre vehicle, sobretot si és de nit, utilitzau els transports públics.
- Però, si heu d'agafar necessàriament el vehicle:
 - o Abans, informeu-vos de l'estat de les carreteres.
 - o Equipau-vos: manta, cadenes, llanternes i combustible.
 - o Revisau els frens, els pneumàtics, els sistemes d'enllumenat.

- Reposau el líquid anticongelant i repasseu les bugies.
- Dueu el dipòsit de combustible ple.
- Conduïu amb prudència.
- Si el temporal us sorprèn dins el vehicle i lluny d'un poble, restau dins el vehicle.
- Si manteniu el vehicle en marxa amb la calefacció, deixeu les finestres un poc obertes per renovar l'aire i evitar possibles intoxicacions.
- No dormir amb el motor engegat.

d) Risc d'accident de transport de mercaderies perilloses

Recomanacions generals que hauran de complir els vehicles que transporten mercaderies perilloses.

- Els vehicles que transporten mercaderies perilloses hauran de dur unes plaques de color taronja amb unes xifres que indiquen la substància que transporten.

Recomanacions generals en cas d'accident.

- Senyalar i abalisar.
- A la carretera utilitzeu els llums i els triangles de senyalització o persones col·locades a llocs precisos.
- Manteniu-vos a distància.
- Aviseu el Centre d'Emergència de Balears (telèfon 112).
- No fumar.
- No tocar els ferits.

e) Tempestes

Recomanacions generals en el cas de trobar-se a un habitatge o edifici.

- Tanqueu les portes, les finestres i les portetes.
- Escoltar butlletins meteorològics.
- No deixar res fora. Quan s'anunciï una tempesta, entreu tots els objectes que el vent pugui endur-se'n, ja que podrien convertir-se en projectils perillosos.
- No telefoneu, deixeu les línies lliures pels equips de socors.
- Desconnecteu l'interruptor general de l'electricitat.

Recomanacions generals si la tempesta us sorprèn al camp.

- Cercar zones baixes i evitar pujols, cims dels puigs, arbres alts, i pedres grans i aïllades.
- No arrecerar-se mai sota un arbre solitari.
- No convé tombar-se a terra.
- No caminar per valls ensotats, són més segurs els vessants dels puigs.

PLA D'EMERGÈNCIES MUNICIPAL DE FELANITX

Annex 4 – Mesures d'autoprotecció a la població

- No dur objectes metàl·lics quan hi hagi una tempesta elèctrica, i allunyar-se de les estructures metàl·liques i dels valls.

Llocs de seguretat.

- Habitatges protegits amb parallamps.
- Carrers protegits pels edificis propers.
- Automòbils.

Cal evitar:

- Petits edificis, graners, porxos.
- Tendes de campanya.
- Automòbils descapotables.

Són molt perillosos.

- Arbres aïllats.
- Camps de golf, terrenys esportius i camp ras.
- Pistes de tennis i aparcaments.
- Piscines, llacs i costes marítimes.
- Proximitats de cables aeris, xarxes de filferro, vies de ferrocarril.
- Maquinària agrícola.

Assegureu-vos una ràdio i llanterna amb piles de recanvi, així com eines i l'equip necessari per apagar un incendi.

f) Incendis

1. INCENDI D'UN EDIFICI.

Recomanacions generals en cas de risc.

- Teniu els mistos i els encenedors fora de l'abast dels nens.
- No guardeu productes inflamables (alcohol, papers, teixits) prop d'una font de calor.
- Comproveu el bon estat dels extintors.
- Informeu-vos de les instruccions establertes en cas d'incendi a l'edifici on viviu i en el vostre lloc de treball.
- Fixeu-vos en les vies i sortides d'evacuació i en les instruccions de seguretat que ofereixen els edificis (cinemes, teatres, bars...).
- No fumeu en determinades activitats.

Recomanacions generals en cas de produir-se l'incendi.

- Avisar al Centre d'Emergències de Balears (telèfon 112).
- En un lloc públic o en una empresa, doneu l'alarma, respecteu les instruccions establertes.
- Procediu a l'evacuació seguint les vies i sortides d'emergència indicades.
- Anar aviat, però sense córrer.
- Evitar els corrents d'aire.

- Tallar el corrent elèctric si el foc afecta una instal·lació elèctrica.
- Atacar la base de les flames, si teniu a mà un extintor, després d'haver allunyat els objectes que puguin propagar l'incendi.
- Si un líquid crema, sufoqueu-lo amb draps mullats.
- Si el foc està dins un recipient, tapeu-lo.
- Si es pren la roba d'una persona, feu-la rodar pel terra. Si disposeu d'aigua, banyar-la.
- Si teniu a mà teixits no sintètics (mantes...) sufoqueu les flames.
- Si us trobeu en un local ple de fum, avanceu de quatre grapes. L'aire fresc es troba a ran de terra.
- Si hi ha foc o fum darrera la porta manteniu-la tancada, banyeu-la sovint, tapeu les possibles entrades de fum amb draps mullats i feu-vos veure per la finestra.

2. INCENDI DE BOSC.

Recomanacions generals en cas de risc.

- Informar-se de les èpoques de risc d'incendis.
- Precaucions que cal prendre al bosc o voltants.
- Mai encendre foc.
- Mantenir el bosc net.
- No deixar que s'hi acumulin els detritus, el fens, els productes inflamables, podrien afavorir l'aparició d'un incendi.
- No tirar els cigarrets al terra, ni per la finestra del cotxe.
- Desbrossar els voltants i els marges de casa vostra.

Recomanacions generals en cas de produir-se l'incendi.

- Si el foc arriba a ca vostra, confineu-vos. Tanqueu les portes i finestres i les possibles entrades d'aire.
- Si el foc és petit ataqueu-lo a la base i intenteu apagar-lo amb aigua aixafant-lo o sufocant-lo colpejant amb branques d'arbre.
- Avisar al Centre d'Emergències de Balears (telèfon 112).
- Comunicar-lo als habitants dels voltants.
- Allunyar-se si esteu pels voltants, no us apropau i fugiu en la direcció oposada al fum.
- No fugiu del foc vessant amunt quan aquest pugi pel vessant.

g) Sismes o moviments de terra

Abans del sisme.

- En primer lloc, per si té lloc el terratrèmol, plantejau-vos com reaccionaríeu vostè i la vostra família, reviseu detalladament els possibles riscos que puguin existir a la vostra llar, o a casa d'uns amics, al treball, etc.
- Ensenyeu als familiars, com tallar el subministre elèctric, d'aigua i gas.
- Mantenir al dia la vacunació de tots els membres de la vostra família.
- Assegureu al terra o parets les conduccions i bombones de gran mida i pes, prestatgeries, etc., i fixeu els quadres a la menor altura possible.
- Teniu a mà una llanterna i un transistor, així com piles de recanvi per ambdós, mantes, i cascos o gorres, per cobrir-vos el cap.

Durant el sisme.

- Al carrer: allunyar-se dels edificis, si no podeu, refugieu-vos a un portal o sota el marc d'una porta.
- Si us trobeu en el vehicle: quedar-se dins, lluny de tot allò amb perill de caure.
- Dins un edifici: refugieu-vos sota una taula sòlida o en un angle de la paret.
- No precipitar-se cap a les sortides, ja que les escales poden estar congestionades de gent.

PLA D'EMERGÈNCIES MUNICIPAL DE FELANITX

Annex 4 – Mesures d'autoprotecció a la població

- No pujar a l'ascensor, la força motriu pot interrompre's.
- No fugir durant la sacsejada, molta gent és víctima de la caiguda d'objectes.

Després del sisme.

- Escoltar la ràdio i seguir les instruccions donades per l'Administració.
- Tancar les connexions d'aigua i de gas.
- Evacuar l'edifici.
- Emportar-se la documentació, roba d'abric, els vostres medicaments indispensables i una radio portàtil.
- Dirigir-se a un lloc aïllat i protegit de la caiguda d'objectes.
- Anar pel mig del carrer, vigilant els marges i el que pugui caure.
- Eviteu les zones costaneres, ja que pot haver-hi perill de grans ones (sisme submarí.)
- No telefonar, deixeu les línies lliures pels equips de socors.
- No utilitzar l'ascensor. Hi poden haver talls de corrent, o noves sacsejades i podeu quedar bloquejats.
- No entrar mai a les cases o edificis danyats.
- No fumar ni encengueu foc. Pot haver-hi risc d'explosió a causa de les fuites de gas.
- Si hi ha pèrdues de gas o aigua, tanqueu les claus de pas i aviseu a la companyia corresponent.
- No fer córrer rumors, ni cregueu els rumors que no siguin fonamentats per les instruccions oficials.

3. MESURES D'AUTOPROTECCIÓ DELS ANIMALS DOMÈSTICS I DE GRANJA

Àmbit d'aplicació:

- Animals de companyia (cans, moixos i altres animals de companyia).
- Explotacions ramaderes i animals de producció existents al terme municipal.
- Animals silvestres en captivitat (centres, zoològics o similars, si n'hi hagués).

Mesures de protecció per als animals de companyia:

- Els propietaris podran evacuar amb els seus animals de companyia sempre que estiguin **degudament identificats** (microxip, cartilla sanitària) i sota control (arnès, corretja o transportí).
- Als **punts d'acollida de població evacuada** s'habilitaran espais diferenciats i segurs per allotjar animals de companyia, evitant conflictes amb persones o altres animals.
- Es recomanarà a la població preparar un **kit bàsic d'emergència** per a mascotes (menjar, aigua, transportí, medicació i documentació veterinària).
- La coordinació i control sanitari bàsic estarà a càrrec del **col·lectiu veterinari local** amb suport del **Grup Logístic** i l'**Agrupació de Voluntaris de Protecció Civil**.

Mesures de protecció per a explotacions ramaderes:

- Es mantindrà un **cens bàsic d'explotacions i caps de bestiar** susceptible d'afectació per riscos (inundacions, incendis forestals, onades de calor).
- En cas d'emergència es designaran **zones segures d'acollida temporal** (naus municipals, terrenys agrícoles elevats, etc.) coordinades pel Grup Logístic i la Regidoria d'Agricultura si aplica.
- Es garantirà el **subministrament mínim d'aigua i alimentació** durant el temps d'afectació, amb el suport de cooperatives agrícoles locals.
- Es coordinaran les actuacions amb els **veterinaris municipals** i, si escau, amb les **associacions de ramaders**.

Responsabilitats:

- **Direcció del Pla:** decidir l'activació de mesures específiques d'evacuació d'animals.
- **Grup Logístic:** habilitació de refugis i zones de recepció per als animals.
- **Protecció Civil i Policia Local:** suport en el trasllat i control d'animals en zones afectades.
- **Veterinaris col·laboradors:** assistència bàsica i control sanitari.
- **Propietaris:** responsabilitat del trasllat i cura dels seus animals, seguint les instruccions municipals.

Mesures preventives:

- Campanyes municipals per fomentar la **identificació i vacunació** dels animals de companyia.
- Difusió periòdica de **consells d'autoprotecció** per a famílies amb animals.
- Coordinació amb les associacions protectores i col·legis veterinaris per disposar de **protocols d'actuació i voluntariat** en emergències.

BORRADOR